

LAIMUTĖ BALUODĖ

SKONIO SEMANTIKOS HIDRONIMAI LATVIJOJE

Vandens kokybės (skonio, spalvos, temperatūros ir kt.) semantikos hidronimai būdingi ne tik baltų kalboms*, bet ir apskritai indoeuropiečių vardynui. Skonio semantika yra viena hidronimiškiausių, nes nurodo vieną svarbiausių vandens ypatybių (Vanagas 1981, 117). Lietuvoje iš viso žinoma maždaug 55 vandens skonio reikšmės hidronimai. Latvijoje tokių hidronimų užregistruota apie 30.

Latvijoje labiausiai paplitę sūraus skonio semantikos hidronimai – tokių užfiksuota 16. Tai būdvardinės kilmės potamonimai *Sāl-upe* +up. Pērk 1970, *Sāļ²-upīte* +up., rst. Kalu (informanto pasakojimu – perplyšo terba ir išbyrėjo druska) 1958 : lat. *sāļš* "salzig (sūrus)" ME III 803. Ši šaknis pastebėta ir upėvardžiuose *Sālīja²* up. Kul E II 162, = ? *Maz-sālīja²* up. Snēp U IV 162 k (1963), ir vēlesnės darybos iš upėvardžio kilusiame pavadinime *Sālīj²-sudmal²-dīķis* tv. Snēp 1963, *Sālēj²-puōrs²* tv. Aizp U IV 16 : lat. *sāļijs*, tarm. forma *sālejs* "salzig; salzhaltig (sūrus; sūrokas)" ME III 802.

Su sūraus skonio semantika glaudžiai susiję ir tokie daiktavardinės kilmės latvių hidronimai kaip *Sāls-aruots* šlt. J-laic 1963 ir +šlt. Viesn (buvęs dauboje prie Gaizinio kalno) p, *Sāls²-ēzērs* ež. L-str Konv. XII 24029 k (1972), *Sāls²-līkums* upės vingis Zebr 1958, *Sāls²-valks* upl. GriķE II 93 : lat. *sāls* "das Salz (druska)" ME III 802–803. Gal ir *Sāls-ace* // *Salace* up. Skaņķ 1966, nors šiuo atveju tai greičiausiai tik liaudies etimologija, šį potamonimą siejanti su druska. J. Endzelynas ir K. Būga šį hidronimą laiko finougrizmu – plg. est. *Salatsi* sodyba <**Salatsa* (Būga RR III 648, Endzelyno Vietovardžių žodyno rankraštis).

Čia pat dar paminėtini ir latvių hidronimai, padaryti iš lat. daiktavardžių *sālījums* "1. das einmalige Salzen; 2. die Salzlake" ME III 802, *sālīms*, *sālīms* "die Salzlake (sūrymas, sūrus mirkalas)" ME ten pat – *Sālījuma dīķis* tv. Strut U V 509, = *Sālīma dīķis* E II 142 k (1959), *Sālījuma dīķis* tv. V-au U V 463, *Sālījuma upīte* upl. Annen 1958, = *Sālīma upīte* U V 455 k, *Sālījuma² upīte* upl. Skrīv E I 115. Apie *ij>ī* žr. FBR XII 128.

Ši šaknis gana plačiai paplitusi ir kity latvių toponimų daryboje, pa-

* Apie būdvardinės kilmės latvių hidronimus žr. E n d z e l i n 1934, 124–126; B a l o d e 1983, 25–34; apie spalvos semantikos hidronimus baltų kalbose žr. B a l u o d ė L. Iš latvių–lietuvių–prūsų hidroniminių paralelių // Colloquium Pruthenicum. Warszawa, 1992. P. 157–172.

vyzdžiui: *Sālā² lāma* gn. Dob (prie Berzės upės) 1959, *Sālī²-tilts* ti. Snēp 1963, *Sālījas²* sodyba Dign 1961, sodyba Snēp E II 104, *Sālīj-kalns* kln. ten pat 1963, "*Sālejas*" pv. Dign U V 324, *Sāleji²* namas Dund E II 146, *Sāles² kalns* kln. Gav U IV 77, *Sāls-akmens* akmuo Viesn p, 8 kalny pavadinimai *Sāls-kalns*, *Sāls²-kāpa* kopa Anc (pasakojama, kad čia nuskenęs laivas su druskos kroviniu) 1964, *Sāls²-lama* pv. Eng 1959, *Sāls²-puōrs²* rst. Aizp 1958, *Sālījum-birzs* +beržynēlis Adul 1972, *Sālījum-kalns* kln. Graš 1970, *Sālījumi²* sodyba Rop E I 56, *Sālūmi* namas Sark 1973, *Sālmi²* km. Krās E II 168. Gal čia tinka paminėti ir tokius lat. sodybų vardus kaip *Sālavas* Gram 1955, *Sālavi* Durb 1964, Priekl E II 42.

Latvių klabos tarmėse gana plačiai žinomas ir kitas sūraus skonio semantikos būdvardis *sūrs* "1. salzig" ME III 1134, tačiau šitas pats būdvardis *sūrs* tarmėse vartojamas ir reikšme "2. bitter, herbe; sauer (kartus; rūgštus)" ME ten pat – *Sūra* up. Lubn p ir up. Rug (tariamasi *syjura²*, netoli Naglių kaimo) 1974, *Sūrupīte* up. Kurmā 1963. Ši šaknis pasitaiko ir kitokios darybos latvių vietovardžiuose: *Sūrais zars* obelis Poc 1958, *Sūrceļš* kl., *Sūr-kalliņš* kln. ir *Sūr-pļava* pv. Kurmā 1963, ten pat ir *Sūr-kruogs* karčema U IV 131, be to, karčema ir Kul U IV 127, *Sūras* pv. Griķ E II 93, pv. Plan E II 97, *Sūra purus* rst. J-laic ("sūrs pļaut, cieta zālē" (sūru šienauti, kieta žolė) 1963, *Sūr²-tērce* dauba Priekl 1979, *Sūrāju birzs* beržynas Smil 1961. Tačiau tuose arealuose, kur galima finougrių kalbų įtaka, šią šaknį kartais reikėtų sieti su lyb. *sūr* "gross (didelis)" Kett. 388, est. *sūr* "tas pats" Wied. 1096 – pavyzdžiui, *Sūrkangar-kalns* kln. Dund E II 147. Tiesiog lybiškais laikytini tokie Dundagos apylinkės vietovardžiai kaip "*ŃuhrŃuwanwigga*" rst. U IV 255, "*Ńuhr-muzza*" miškas U IV 258, "*Ńuhr-muzza-tarra*" l. U IV 259, gretimame Ancės valsčiuje užfiksuotas buvusios sodybos finougriškas pavadinimas *Sūrlag* 1964 bei lauko vardas *Sūrlagda* // *Diž-klajums* 1964, kur paralelinis pavadinimas – tai finougriškojo kalkė.

Lietuvoje šios semantikos hidronimų užregistruota maždaug tiek pat kiek Latvijoje. Tai 15 upių ir 1 ežero pavadinimas, padaryti iš liet. būdvardžio *sūris* LKŽ XIV 220 : *Sūrė* up., *Sūris* up., *Sūrisis* up., *Sūrava* up., *Sūrėlė* up., *Sūrinis* ež. ir kt. EŽ 320. Be to, yra ir keletas gyvenviečių vardų: liet. *Sūriškiai* k., *Sūr-upis* k. Ladms. 295. Su sūraus skonio semantika siejami ir tokie hidronimai kaip *Drūskinis*, *Drūskinė* up., *Drūskinė* up., *Druskónis*, *Drūskis* ež., *Drūskupis* up. ir kt. : liet. *druskà* LKŽ II 767 (EŽ 92–93).

Prūsų kalboje taip pat yra vienas potamonimas *S u r e* 1385 bei keletas toponimų – *S u r i k e n k.*, *S u r i t i*, *S u r i k*, *S u r k e* rst. (Apr. 177), kurie taip pat siejami su minėtais lietuvių ir latvių sūraus skonio semantikos būdvardžiais (Apr. 177; Daubaras 1990, 105), nors prūsų kalboje atitinkamo apeliatyvo neišliko (bet plg. pr. daiktavardį *suris* "sūris" Mažiulis 1981, 314).

Nemažai Latvijoje yra hidronimų, padarytų iš saldaus skonio semantikos leksemų – iš lat. būdvardžių *salds* "sūss" ME III 669, *salđens* "tas pats", tarm. formos *salđans*, *salđains*, *salđains* ME III 668 – *Sald-dziļums* gelmė Engurės ežere Mērs U IV 207, *Sald-upe* up. Zau 1969, *Saldanijs alūotens²* (tarm. forma) šlt. Dag 1962, *Saldanāis² lācis* jļ. Akn (Radzupēs jlanā) U V

277 k. *Soldenāis pūriņč* (tarm. forma) tv. Dign U V 326. Šiā šaknī, matyt, galima izvelgti ir tokiuose lat. hidronimuose kaip *Sāldus² ežers* ež. Broc E II 90, *Sāldus²upe* up. Sald 1953, kurie sietini su miestelio pavadinimu *Sāldus²** ME III 670. Be to, yra ir daugiau lat. toponimų, kilusių iš šio būdvardžio: *Sāldais²* sodyba Ruc E II 45, *Sāldais purvs* b. Beļ 1956, *Saldā pļava* pv. Ezern 1979, *Sāldie* k. Dag 1972, *Saldanie* k. Kārsav E II 178 ir kt.

Ši šaknis dažnai pasitaiko ir lietuvių hidronimuose — *Sāldus* up., *Saldeikis* up., *Sāld-upis* up., *Sālduškis* ež. (EŽ 288), ir oikonimuose bei mikrotoponimuose — *Salda* plk., *Sal-ā-dirvė* dr., *Saldė* pv., *Saldēnis* b., *Saldynė* gn. ir kt. (EŽ 288), *Saldēnė* k., *Saldūtiškis* k. (Ladms. 270).

Reikia pridurti, kad liet. *gēlas vanduo* = lat. *sāldūdens* "sūsses (nicht salziges) Wasser" ME III 670. Taigi semantikos atžvilgiu latvių hidronimus su *sald-* galima palyginti ir su liet. vandenvardžiais *Gēlūs* ež., *Gēlā* up., *Gēlainis* ež., *Gēlišķe* up., *Gēluotas* ež., *Gēlūzis* ež., *Gēl-upis* up., *Gēl-upis* up., liet. *gēlas*, *gēlas* "be druskos, bā rūgštis, prēskas, saldus" LKŽ III 209 (EŽ III; kitaip Savukynas 1966, 188). Vadinasī, latvių šaknies *sald-* hidronimai iš dalies galėtų būti laikomi šaknies *sāl-* ir *sūr-* hidronimų antonimais.

Prūsų kalboje nėra išlikusių hidronimų su *sald-* ar *gēl-*, neužregistruota ir šios semantikos apeliatyvų.

Savitas tokių latvių ir lietuvių kalbų skonio semantikos būdvardžių santykis: liet. *rūgštūs* = lat. *skābs*, liet. *kartūs* = lat. *rūgts*.

Iš latvių adjektyvo *skābs* "sauer (rūgštus)" ME III 878 padarytas tik vienas Latvijos hidronimas — *Skābais dīķis* tv. Sēļ 1952. Tačiau čia paminėtini ir daiktavardinės kilmės vandenvardžiai *Skābj²-upe* up. Aizp E II 163: *skābe* "die Säure (rūgštis)" ME III 878, *Skābuma ballā* šlt. M-sal 1965 = *Vēllā skābuma ballīņa* šlt. M-sal 1952: *skābums* "die Säure" ME III 878. Ši šaknis dažna ir kituose Latvijos vietovardžiuose, pavyzdžiui: *Skābā²pļava* pv. Cīr 1958, *Skābais kalns* kln. Beļ 1960, *Skāba²būda* namelis Ziemu U IV 65, *Skābie* sodyba Pals E I 81, *Skābj²* sodyba Bēn E II 131 ir kt.

Lietuvoje užregistruotas tik vienas šios semantikos ežero pavadinimas *Rūkštūs*: liet. *rūgštūs* LKŽ XI 903 (EŽ 284) bei keletas mikrotoponimų — *Rūkštys* pv., *Rūkšt-pjaunis* pv. (EŽ 284) ir oikonimų — *Rūgštelīškis* k. (Ladms. 267).

* E. Blesė latvių vietovardžius su šaknimi *sald-* linkęs sieti su norvegų tarm. *syll* "niedriger, bei Hochwasser über schwemmtter Meeresstrand, kleiner Salzsumpf" ir pateikia hipotezę, kad lat. **sāldus* kažkada galėjęs reikšti "žemą, pelkėtą vietą, pliką pilką plotą" (Blese 1933, 111–113). Tačiau A. Vanagas teisingai nurodo, kad tokia rekonstrukcija tikyt šakniai *sal-*, bet gali nieko bendra neturėti su toponimais, turinčiais šaknį *sald-*. Sunku pasakyti, kurie lietuvių ir latvių vietovardžiai su *sald-* galėtų būti išlaikę senąją šios šaknies (tiksliau — šaknies *sal-*) reikšmę, o kurie yra kiek vėlesni, baltiškieji dariniai, sietini su liet. *sāldūs*, lat. *sālds* (EŽ 288–289). Atrodo, kad dauguma liet. ir lat. toponimų gali būti vėdami tiesiog iš liet. *sāldūs*, lat. *sālds* (Endzelīns 1933, 157–158; EŽ 289).

Prie šios semantikos lietuvių hidronimų priskiriami ir tokie vandenvardžiai kaip *Spālis* ež. : liet. *spālis* "rūgštus" (EŽ 310) ir *Škob-upis* up. <(?) "*Skob-upis* : lat. *skābs* "rūgštus" (EŽ 333) (Vanagas 1981, 117).

Prūsų kalboje užfiksuoti vietovardžiai *R u c t i t e n*, *R o c t i t e n*, kurie galbūt išlaikę pr. adjektyvo *ruktan* "sauer" šaknį (Apr. 145–146). Šios šaknies pr. hidronimų neišliko.

Latvių būdvardžio *rūgls* "bitter, herb (kartus)" ME III 568 šaknis pastebėta tik vieno latvių ežero pavadinime – *Rūgtēns* Krās E II 168 : lat. *rūgtēns* "etwas bitter, bitterlich (rūgstokas, apyrūgštis)" ME III 568. Ši šaknis reta Latvijos toponimijoje, yra tik keletas vietovardžių – visi užregistruoti Latgaloje : *Rūgtāis kalns* kln. Beļ 1965, *Rūgtēns* pv. Krās 1957 ir kt. Ši semantinią lauką Latvijoje (tiksliau, Latvijos hidronimijoje), matyt, atitinka jau minėtojo adjektyvo *sūrs* antroji reikšmė "bitter" (žr. s. v. *sūrs*).

Lietuvoje gausu šios semantikos potamonimų: *Karč-iupis*, *Karč-iupys*, *Kārt-upis*, *Karī-upis*, *Kartenālē* ir kt. : liet. *kartūs* LKŽ V 347 (EŽ 147, 148; Vanagas 1981, 117), nemažai yra ir oikonomimų, kurių dauguma yra hidroniminės kilmės: *Karč-iupis* k., *Karč-iupys* k., *Kārc-rūdē* k. (Ladms. 123), *Kart-upēnai* k., *Karītena* mstl. ir kt. (Ladms. 125).

Nors yra žinomas prūsų kalbos skonio semantikos būdvardis pr. *kārtai* "kartus" (Mažiulis 1981, 278), tačiau nėra išlikusių pr. vietovardžių, kurie galėtų būti padaryti iš šios leksemos.

Be jau analizuotų skonio adjektyvų *sājs*, *sūrs*, *saīds*, *saīdēns*, *skābs*, *rūgts*, latvių kalboje vartojami dar ir *ass* "aštrus, kandus", *kuōdīgs* "kandus", *pliekans* "prėskas, gėlas", *sājs* "prėskas, beskonis", *saīkans* "salsvas, apysaldis", *sīvs* "aštrus, aitrus; kartus", *skāņš*, "rūgstokas, apyrūgštis, gaižus", *šķebīgs* "šleikštus, koptus", *šķērms* "gaižus, ėitrus". Tačiau lat. hidronimuose šių adjektyvų šaknų neužregistruota (gal tik būdvardis *sīvs* yra neaiškios darybos potamonime *Siviekste* Lubn p; plg. kitą lat. upėvardį – *Āiviekste* E I 115).

Lietuvių hidronimijoje be jau minėtųjų liet. adjektyvų dar užregistruoti dariniai iš skonio būdvardžių *ailūs*, *aitrūs*, *gailūs*, *gaižūs*, *gorūs*, *laiskūs* (Vanagas 1981, 117).

Palyginus kokybės semantikos atskirų pogrupių hidronimus kiekybiniu atžvilgiu, matyti, kad tiek latvių, tiek lietuvių kalboje spalvos semantikos hidronimai gausesni nei skonio semantikos, dar mažiau yra vandens skaidrumo, švarumo, temperatūros ir kt. semantikos vandenvardžių.

SUTRUMPINIMAI

Gyvenamųjų vietų vardų sutrumpinimai

- Adul – Aduliena (Gulbenės raj.)
- Aiv – Aiviekstē (Jekabpilio raj.)
- Aizp – Aizputē (Liepojos raj.)
- Akn – Aknysta (Jekabpilio raj.)
- Anc – Ancē (Ventspilio raj.)

- Annen — Aneniekai (Duobelės raj.)
 Beļ — Beliava (Gulbenės raj.)
 Bēn — Bēnē (Duobelės raj.)
 Broc — Bruocenai (Saldaus raj.)
 Cīr — Cyrava (Liepojos raj.)
 Dag — Dagda (Kraslavos raj.)
 Dign — Dignaja (Jekabpīlio raj.)
 Dob — Duobelē (Duobelės raj.)
 Dund — Dundaga (Talsu raj.)
 Durb — Durbē (Liepojos raj.)
 Eng — Engurē (Tukumo raj.)
 Ezern — Ezerniekai (Dagdos raj.)
 Gav — Gaviezē (Liepojos raj.)
 Gram — Gramzda (Liepojos raj.)
 Graš — Grašiai (Maduonos raj.)
 Griķ — Griķiai (Kuldygos raj.)
 J-laic — Jaunlaicēnē (Alūksnēs raj.)
 Kalu — Kalupē (Daugpīlio raj.)
 Kārs — Karsava (Karsavos raj.)
 Krās — Kraslava (Kraslavos raj.)
 Kul — Kuldyga (Kuldygos raj.)
 Kurmā — Kurmalē (Kuldygos raj.)
 Lim — Limbažiai (Limbažiu raj.)
 L-str — Lielstraupē (Cēsiu raj.)
 Lubn — Lubana (Maduonos raj.)
 Lubez — Lubezerē (Talsu raj.)
 Mērs — Mersragas (Talsu raj.)
 M-sal — Mazsalaca (Valmieros raj.)
 Pals — Palsmanē (Valkos raj.)
 Pērk — Perkuonē (Liepojos raj.)
 Plan — Planycā (Kuldygos raj.)
 Poc — Puociemas (Limbažiu raj.)
 Priekl — Priekulē (Liepojos raj.)
 Priekļ — Priekuliai (Cēsiu raj.)
 Rop — Ruopažiai (Rygos raj.)
 Ruc — Rucava (Liepojos raj.)
 Rug — Rugajai (Balvu raj.)
 Sald — Saldus (Saldaus raj.)
 Sark — Sarkanmuiža (Ventspīlio raj.)
 Sēļ — Sēļiai (Valmieros raj.)

Skaj	— Skankalnē (Valmieros raj.)
Skrīv	— Skryveriai (Uogrēs raj.)
Smil	— Smiltēnē (Valkos raj.)
Snēp	— Snēpelē (Kuldygos raj.)
Str	— Straupē (Cēsiu raj.)
Strut	— Strutelē (Tukumo raj.)
V-au	— Vecaucē (Duobelēs raj.)
Viesn	— Viesiena (Maduonos raj.)
Zau	— Zaubē (Cēsiu raj.)
Zebr	— Zebrenē (Duobelēs raj.)
Ziemu	— Ziemupē (Liepojos raj.)

Kiti sutrumpinimai

dr.	— dirva	mstl.	— miestelis
est.	— esty	p	— papildoma medžiaga
ež.	— ežeras	pav.	— pavardē
gn.	— ganykla	plg.	— palygink
īl.	— īlanka	pr.	— prūsy
k	— koreguota, patikslinta	pv.	— pieva
k.	— kaimas	rst.	— raistas
kl.	— kelias	s. v.	— sub-verbo
kln.	— kalnas	šlt.	— šaltinis
l.	— laukas	tarm.	— tarmybē
lat.	— latviy	ti.	— tiltas
lyb.	— lybiy	tv.	— tvenkinys
liet.	— lietuviy	up.	— upē
žr.	— žiūrēk	upl.	— upelis

+ — prieš objekto rūšies pavadinimą (+ež.) nurodo, kad objekto nebēra

1956...1978 — metai po hidronimo nurodo ekspedīcijas laikā

\wedge^2, \vee^2 — intonacijy sutapimas

LITERATŪROS SUTRUMPINIMAI

- Apr. — Gerullis G. Die altpreussischen Ortsnamen. Berlin—Leipzig, 1922.
- Balode 1983 — B a l o d e L. Īpašības vārds Latvijas PRS ezeru nosaukumu darināšanā. // LPSR ZA Vestis, 1983. Nr. 1. 25.—34. lpp.

- Blese 1933** — **B l e s e E.** Dažas domas par Liepājas un Saldus vārdu.—Filologu biedrības raksti. Rīga, 1933. S. 13. 108.—113. lpp.
- Būga RR** — **B ū g a K.** Rinkiniai raštai. V., 1958—1961. T. 1—3.
- Daubaras 1990** — **Д а у б а р а с Ф.** Прусская гидронимия. Дисс. на соиск. уч. степ. канд. филол. н. Вильнюс, 1990.
- Endzelin 1934** — **E n d z e l i n J.** Die lettländischen Gewässernamen. Zeitschrift für slavische Philologie. Wiesbaden, 1934. Bd. II. H. 12. S. 112.—150.
- E I—II** — **E n d z e l i n s J.** Latvijas vietu vārdi. I. d. : Vidzemes vārdi. Rīga, 1922; 2. d. : Kurzemes un Latgales vārdi. Rīga, 1925.
- Endzelins 1933** — **P i e z ī m e s** par Liepājas un Saldus vārdu // Filologu biedrības raksti. Rīga, 1933. S. 13. 157.—158. lpp.
- EŽ** — **V a n a g a s A.** Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas. V., 1981.
- FBR XII** — **H a u z e n b e r g a E.** Ko vietu vārdi dod latviešu valodas fonētikai? // Filologu biedrības raksti. Rīga, 1932. S. 12. 115.—148. lpp.
- Kett** — **K e t t u n e n L.** Livisches Wörterbuch mit grammatischer Einleitung. Helsinki, 1938.
- Konv. I—XXII** — **L a t v i e š u** Konversācijas vārdnīca. Rīga, 1927—1940. S. 1.—22.
- Ladms.** — **L i e t u v o s** TSR administracinio-teritorinio suskirstymo žinynas. V., 1976. T. 2.
- LKŽ** — **L i e t u v i ū** kalbos žodynas. V., 1968—1988. T. 1—14.
- Mažiulis 1981** — **M a ž i u l i s V.** Prūsų kalbos paminklai. V., 1981. T. 2.
- ME I—IV** — **M ū l e n b a c h K.** Latviešu valodas vārdnīca // Redigējis, papildinājis, turpinājis **J. Endzelins.** Rīga, 1923—1932, S. 1.—4.
- Savukynas 1966** — **S a v u k y n a s B.** Ežery vardai. // Lietuvių kalbotyros klausimai T. 8 : Lietuvių kalbos leksikos raida. V., 1966. P. 183—194.
- U IV—V** — **P l ā k š i s J.** Latvijas vietu vārdi un latviešu pavārdi. D. 1: Kurzemes vārdi. // Latvijas Universitātes raksti. Filoloģijas un filozofijas sērija. Rīga, 1936. S. 4; D. 2: Zemgales vārdi. // Latvijas Universitātes raksti. Filoloģijas un filozofijas sērija. Rīga, 1937. S. 5. 213.—528. lpp.
- Vanagas 1981** — **V a n a g a s A.** Lietuvių hidronimų semantika // Lietuvių kalbotyros klausimai. T. 21: Lietuvių onomastikos tyrinėjimai. V., 1981. P. 4—154.
- Wied.** — **W i e d e m a n n F. J.** Estnisch-deutsches Wörterbuch. St. Petersburg, 1869 (Tallinn, 1973).

THE HYDRONYMS OF TASTE SEMANTICS IN LATVIA

Summary

The hydronyms of salty taste are the most widespread hydronyms of this type in Latvia: about 16 names, derived from Latv. adjective *sāļš* "salty", Latv. substantives *sāls* "salt", *sāļjums*, *sāļims* "brine". Approximately the same number of such hydronyms is registered in Lithuania, too.

Another Latv. adjective *sūrs* "1. salty" is wellknown in Latvian dialects (of. potamonyms *Sūra*, *Sūrupīle*), but it also has a meaning "bitter; sour". In the area of finno-ugric influence, such toponyms might be derived from Liv. *sūr*, Est. *sūr* "big, large". One hydronym with this root — *Sure* — has been registered in Prussian, too.

There is a rather large number of hydronyms of sweet taste in Latvia. These hydronyms might be compared with hydronyms of the same Lith. root *Sald-* and another root *Gėl-*: Lith. adj. *gėlas* [vanduō]=Lat. *saldūdens* "fresh water".

Strange relations might be mentioned between Lith. *rūgštūs* = Latv. *skābs* "sour", Lith. *kartūs* = Latv. *rūgts* "bitter".

Latv. adjective *skābs* is mentioned only in one hydronym — *Skābais diķis*, but there are some more hydronyms of substantive origin — *Skābj²-upe*, *Skābuma baltā* etc.. There is only one hydronym *Rūkstījs* in Lithuania, too.

Latv. root *rūgts* "bitter" is mentioned only in one lake-name: *Rūgtēns*: adj. *rūgtēns* "rather bitter". This semantic field in Latvian hydronymics evidently is taken up by the second meaning of Latv. adjective *sūrs* "2. bitter" — mentioned above.

Other Latv. adjectives of taste (such as *ass*, *kuōdīgs*, *pliekans*, *sājš*, *sālkans*, *sīvs*, *skāpš*, *šķebīgs*, *šķērms*) are not mentioned in the derivation of Latvian hydronyms.

Maybe the hydronyms of taste semantics are very ancient, their semantics is one of the most hydronymical. But if we compare this group with another hydronyms of water quality semantics, one must note, that the group of taste semantics is more numerous than, for example, the group of colour semantics.